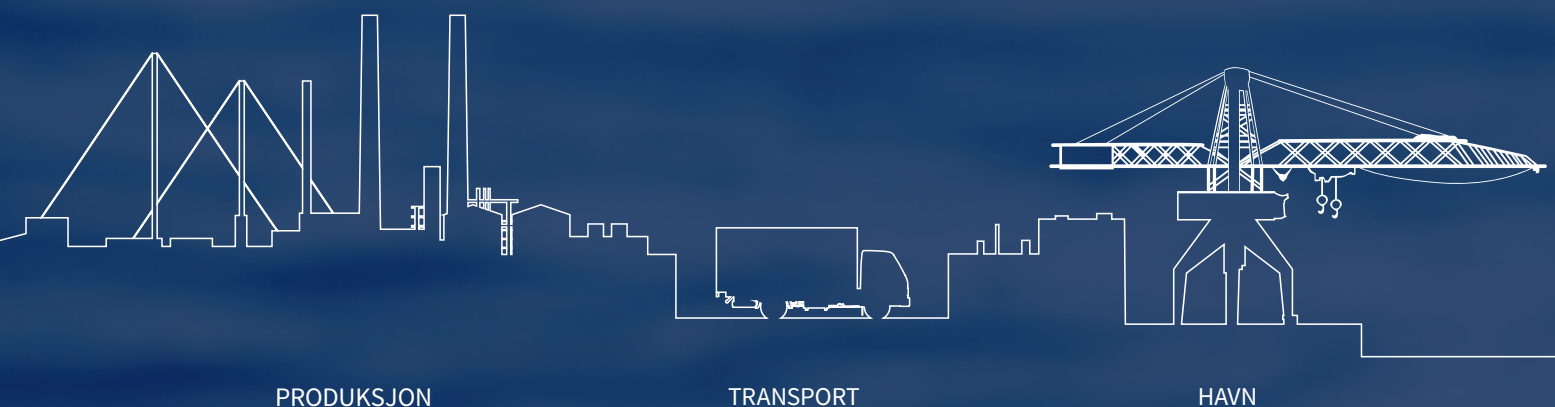

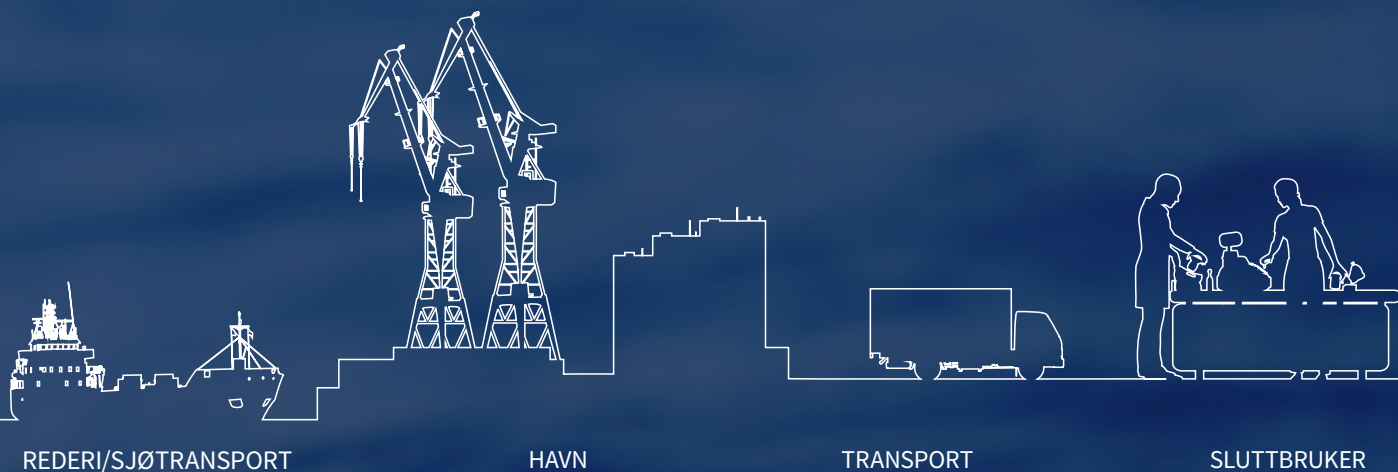
Et havnekraftig Trøndelag

TRONDHEIM HAVN STRATEGIPLAN 2019–2030

INNHold

Nøkkeltall 2018	3
Forord	4
Samfunnsoppdrag og overordnede mål	5
Vår regionale rolle	7
Visjon og verdier	9
Økt godstransport på sjø	12
Bærekraftig vekst i cruise	14
Grønnere havn	15
Havneutvikling	16
Utviklingsprosjekter	17
Teknologi og digitalisering	18

NØKKELTALL 2018

13

EIERKOMMUNER

17 000

TEUS (20' CONTAINERE)

7

HAVNELOKASJONER

4,5 mill. tonn

GODSVOLUM OVER KAI TOTALT

152 mill. kr.

OMSETNING

8 000 meter

KAIER

60

ANSATTE

1 820 000 m²

HAVNE- OG INDUSTRIAREAL

6 500

SKIPSANLØP

70

BYGG

2,7 mill. tonn

GODSVOLUM OVER OFFENTLIGE KAIER

116 000 m²

BYGGAREAL

ET HAVNEKRAFTIG TRØNDELAG

Norge er en sjøfartsnasjon. Havet og skipsfarten har vært det viktigste livsgrunnlaget for nasjonen med tanke på handel, fiskeri, petroleumsvirksomhet, industri, skipsteknologi, cruiseturisme og havbruk. Våre havner har som knutepunkt mellom skipsfarten og næringslivet, for gods og passasjerer, spilt en viktig rolle i denne utviklingen. Slik har det vært i over 1 000 år, og slik blir det også i fremtiden.

Trondheim Havn har gjennom omfattende havnesamarbeid og havnesammenslåinger mellom kommuner i hele det nye Trøndelag utviklet seg til å bli en av landets største havnevirksomheter målt i utstrekning og antall havner. Vårt samfunnsoppdrag er å bidra til økt sjøtransport av gods og passasjerer, tilrettelegge for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk av sjøområdene, samt ivareta hensyn til miljø, sikkerhet og beredskap. Havnen står overfor flere store utfordringer i fremtiden: Bidra til å realisere det grønne skiftet og overgangen til lavutslippssamfunnet, redusere

vedlikeholdsettersele og bedre tilstanden på våre kaier, bygg og anlegg, utvikle nye havne- og industriarealer og investere i moderne infrastruktur. Vi skal styrke sjøtransportens og næringslivets konkurranseevne gjennom å øke havnens attraktivitet og effektivitet, sikre en akseptabel lønnsomhet og dermed en bærekraftig havneøkonomi som også i fremtiden muliggjør å ivareta, samt utvikle havneinfrastrukturen.

Vår visjon – et havnekraftig Trøndelag – uttrykker vårt brennende ønske om å videreutvikle havnevirksomheten i hele regionen vår til å bli enda mer betydningsfull; for miljøet, for våre industri- og næringslivskunder, for våre samarbeidspartnere, for våre eierkommuner, for Forsvaret, for våre ansatte og for våre omgivelser for øvrig.

Dette klarer vi ikke alene – bli med og skap HAVNEKRAFT du også!

Knut Thomas Kusslid
Havnedirektør

SAMFUNNSOPPDRAK OG OVERORDNEDE MÅL

Trondheim Havn IKS eies av 13 kommuner i Trøndelag; representantskapet er øverste organ og selskapsavtalen er det øverste styringsdokumentet. Selskapet er åpen for å utvide antall eierkommuner. Som offentlig havneselskap driver Trondheim Havn en særlovsregulert virksomhet etter lov om havner og farvann (HFL). Havnens formål er å bidra til økt sjøtransport og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser skal ivaretas.

Dette innebærer:

- Utleie av kai, arealer og bygg
- Koordinering av skipsanløp
- Tjenesteleveranser i forbindelse med skipsanløp herunder fortøyning, kran- og maskintjenester, levering av vann og strøm, avfallshåndtering m.m
- Drift, vedlikehold og utvikling av havneinfrastruktur
- Forvaltning og utvikling av eiendom som tilhører havnekapitalen
- Farvannsforvaltning og myndighetsutøvelse i kommunenes sjøområder, herunder nødvendig rydding og isbryting av kommunenes sjøområder, utøvelse av offentlig myndighet med hjemmel i Havne- og farvannsloven og vedlikehold av egne farvannsskilt og navigasjonsinnretninger.

Nasjonal Havnestrategi

Den overordnede nasjonale målsettingen er at mer gods skal transporteres sjøveien for å redusere miljøskadelige utslipp, trygge veiene

og redusere veislitasje og relaterte vedlikeholdskostnader. For å oppnå denne målsettingen trekkes følgende nasjonale satsinger frem:

- forenkling av havnestrukturen
- utvikling av effektive, intermodale knutepunkt
- sterkere, mer robuste havner gjennom havnesamarbeid
- øke havnenes markedsorientering

Finansiering av norske offentlige havner

Et grunnleggende prinsipp for de offentlige havnene i Norge er at havnevirksomheten skal være økonomisk selvfinansierende. De norske havnene mottar ingen økonomiske bevilgninger til drift og investeringer direkte fra offentlig sektor utover søkbare tilskuddsordninger. Det betyr at det er kundene som finansierer drift og utvikling av norske, offentlige havner gjennom farledsavgift, ulike vederlag, kjøp av tjenester og leie av eiendom.

Bærekraftig økonomi

Trondheim Havn sin drift må sikre en akseptabel lønnsomhet og en bærekraftig økonomi for å kunne ivareta fremtidens betydelige behov for vedlikehold og investeringer. Dette siden havnen er selvfinansiert og det offentlige ikke bidrar økonomisk. Økonomiske overskudd ønskes reinvestert i vedlikehold, drift og utvikling av havneinfrastrukturen for å møte næringslivets behov på kort og lang sikt. Et viktig kriterium for investeringer skal derfor være bedriftsøkonomisk lønnsomhet som tjener havnevirksomheten og næringslivskundene på kort og lang sikt. Prosjekter vil bli finansiert ved egenkapital og lån. Verdiutvikling og salg av eiendom som i fremtiden søkes transformert fra havneformål til by-/sentrumsformål, vil også kunne bidra til å finansiere og realisere større havneutviklingsprosjekter.

Overordnede mål for Trondheim Havn

Økt sjøtransport

Økt sjøtransport av gods og passasjerer

Bærekraftig miljø

Minimere negative konsekvenser for miljø og mennesker, samt realisere de regionale og nasjonale klimamålene

Fornøyde kunder

Øke verdiskaping for næringslivet gjennom kostnadseffektive, miljøvennlige og pålitelige havnetjenester

Solid og lønnsom havneøkonomi

Sikre havnas fremtidige evne til drift, vedlikehold, utvikling og investeringer gjennom bærekraftig havneøkonomi og tilfredsstillende avkastning på investert kapital

VÅR REGIONALE ROLLE

Industri- og næringsutvikling

I Trøndelag står industrien for en stor andel av verdiskapingen. Vår region skiller seg fra resten av landet ved at så mye som 80 % av all godstransport via regionens offentlige havner er industrigods. Trondheim Havn har en sentral rolle som tilrettelegger for industri og næringsliv. Kostnadseffektive havner med moderne infrastruktur og gode arealløsninger er nødvendig for å ivareta næringslivets og industriens behov, bidra til økt godstransport sjøveien og bidra til å løse klimautfordringene.

GEMBA Seafood Consulting gjennomførte i 2015 en ringvirkingsanalyse tilknyttet Trondheim Havn sine havneanlegg i Orkdal, Verdal og Trondheim. Målet med analysen var å vurdere virkningene av de økonomiske aktivitetene og sysselsettingen som er knyttet til havnevirksomheten i de tre kommunene. Analysen viser at aktiviteten i havnene har betydelig innvirkning på den økonomiske aktiviteten i regionen.

- Sysselsetting i årsverk (FTE): 6 751
- Omsetning i millioner kr: 13 263
- Verdiskapning i millioner kr: 5 182
- Skatteinntekter i millioner kr: 668

Last ned rapporten fra bit.ly/ringvirkningsanalyse.

Sikkerhet og beredskap

Trøndelag er blant Forsvarets strategisk viktigste regioner i Norge. Alliert samarbeid og støtte i krise eller krig har stor betydning for forsvaret av Norge, herunder forhåndslagene i Trøndelag. Trondheim Havn eier og opererer havner i hele regionen, og utgjør en viktig del av totalforsvaret. Vi har kapasitet og kompetanse til å organisere og gjennomføre storskala mottak av Forsvarets og allierte styrkers fartøy og materiell. Trondheim Havn deltar i fylkesberedskapsrådet og bidrar på ulike måter til å styrke regionens samfunnsikkerhet.

Samferdsel og transportnettverk

Trondheim Havn har en viktig rolle i utformingen av regionens samferdsel og transportnettverk. Havn er på lik linje med luftfart, vei og jernbane helt sentral i det regionale transport- og samferdselsnettverket. Godsoverføring fra vei til sjø er et overordnet nasjonalt og regionalt mål for å sikre effektiv godstransport, øke trafikkssikkerhet og redusere klimautslipp. Det er derfor nødvendig med en helhetlig regional tilnærming for å oppnå en bærekraftig utvikling.

Cruise og persontrafikk

Trøndelagsregionen har hatt en positiv utvikling innen cruisetrafikk, og Trondheim Havn er en viktig partner i utviklingen av Trøndelag som cruisedestinasjon. Cruiseturisme skaper positive økonomiske ringvirkninger for lokalt næringsliv gjennom handel og kulturaktiviteter. Over 1,2 millioner cruiseturister har besøkt Trondheim siden 1995. Inkluderer vi Kystruten, har over 4 millioner besøkt regionen i samme periode. Trondheim Havn investerer og drifter nødvendig havneinfrastruktur, står for praktisk gjennomføring av cruiseskipsbesøk og deltar aktivt i nettverket Trondheim Cruise Network Mid-Norway for å utvikle Trøndelag internasjonalt som en attraktiv destinasjon.

Teknologi og miljø

Den teknologiske utviklingen, digitaliseringen og overgangen til lavutslippssamfunnet innebærer store utfordringer og muligheter. Regionen er vertskap for noen av verdens ledende kunnskapsmiljøer innen maritim teknologi, herunder NTNU og Sintef. Det pågår et omfattende samarbeid mellom disse kunnskapsmiljøene og næringslivet tilknyttet maritim sektor for å skape innovative løsninger på samfunnets og næringsens utfordringer. Trondheim Havn har en viktig rolle i å tilrettelegge havnene for fremtidens skipsfart. Vi ønsker å delta i relevante prosjekter og bidra på relevante møteplasser sammen med kunnskapsmiljøene og næringslivet for å realisere fremtidens miljøvennlige og innovative løsninger for sjøfarten.

Dette betyr at Trondheim Havn

- sikrer gode og effektive havnearealer og infrastruktur, tilpasset industriens- og næringslivets behov
- bidrar i utviklingen av et helhetlig, miljøvennlig, effektivt og sikkert regionalt transportnettverk
- videreutvikler Trondheim og Trøndelagsregionen som en attraktiv og miljøvennlig cruisedestinasjon
- tilrettelegger for en grønn skipsfart og bidrar i arbeidet med ny teknologi og nye løsninger
- er en foretrukket sivil samarbeidspartner for Forsvaret i Trøndelagsregionen
- styrker regionens arbeid for økt samfunnsikkerhet

VÅR VISJON: ET HAVNEKRAFTIG TRØNDELAG

I over 1 000 år har sjøfart og havnevirksomhet vært en viktig drivkraft for samfunnsutviklingen. Sjøveien åpnet veien til nye kontinenter, nye varer og ny kunnskap, og den knyttet mennesker og kulturer sammen over hele verden. Her hjemme var sjøveien avgjørende for bosetning og livet langs kysten.

Norge er en sjøfartsnasjon, og også i fremtiden vil havna være et viktig knutepunkt for skipsfart, godstransport, mennesker på reise, næringsliv og industri. Utviklingen av miljøvennlig maritim teknologi er et viktig bidrag for å styrke sjøtransporten og løse utfordringene som følger av voksende godsvolum på vei, samt de store klimautfordringene. Havna er en kraftsamling av verdiskapere og forbindelser som fortsetter å knytte Trøndelag til resten av verden i en omskiftelig tid.

HAVNEKRAFT skapes i møtet mellom fortid og fremtid, mellom næringsliv og kunnskapsaktører. Sammen bidrar kunnskapsmiljø, industri, næringsliv, sjøfartsaktørene og havna til å skape verdier og bidra til en positiv samfunnsutvikling.

For oss som arbeider i Trondheim Havn, er HAVNEKRAFT en drivkraft i det daglige. Vi er havnekraftige når vi etterlever våre verdier og spiller på lag med hverandre og våre omgivelser for å realisere de overordnede målene.

Kompetanse

Riktig og god kompetanse sikrer at vi lykkes med å utvikle havnevirksomheten, leverer tjenester av høy kvalitet, benytter ressursene effektivt, fremmer innovasjon og styrker vårt omdømme. Dette omfatter både systematisk utvikling av nåværende medarbeidere og rekruttering av nødvendig ny kompetanse.

Kultur

Kulturen i Trondheim Havn handler om hva vi tror på, hvordan vi løser oppgaver, og hvordan vi møter hverandre og omverdenen. Den er en viktig driver for hvordan vi samarbeider både internt og eksternt. I Trondheim Havn skal kulturen kjennetegnes av at våre verdier står i sentrum. Vi samarbeider internt og eksternt, deler kunnskap og lærer av hverandre.

VÅRE VERDIER: ÅPEN – HANDLEKRAFTIG – TRYGG

Verdiene skal prege våre holdninger og vår adferd i hverdagen og beskriver hvordan vi løser oppgavene både som organisasjon og som kolleger. Verdiene skal sette ord på hva vi skal forvente av hverandre, og hva omverdenen skal forvente av oss.

ÅPEN

Åpenhet er grunnleggende for tilliten til hvordan vi som havn løser samfunnsoppdraget vårt. Det innebærer at vi informerer, inviterer og involverer hverandre og omgivelsene i vårt arbeid på en åpen og konstruktiv måte.

Med åpenhet skaper vi engasjement, entusiasme og eierskap til målet om å utvikle gode havnetjenester og en effektiv havn. Vi løfter gjerne frem kundene og samarbeidspartnerne våre.

HANDLEKRAFTIG

Vi tar fatt på utfordringer og muligheter for å finne gode løsninger som vi gjennomfører. Vi er opptatt av å nå våre felles mål, og vet at de beste resultatene oppnås gjennom samarbeid med hverandre og omgivelsene våre.

Gjennom handlekraft viser vi at vi tar ansvar, planlegger og prioriterer. Vi lover ikke mer enn hva vi kan holde, og vi holder det vi lover.

TRYGG

Våre ansatte, kunder, eiere og omgivelser skal oppleve Trondheim Havn som kompetent, trygg og forutsigbar.

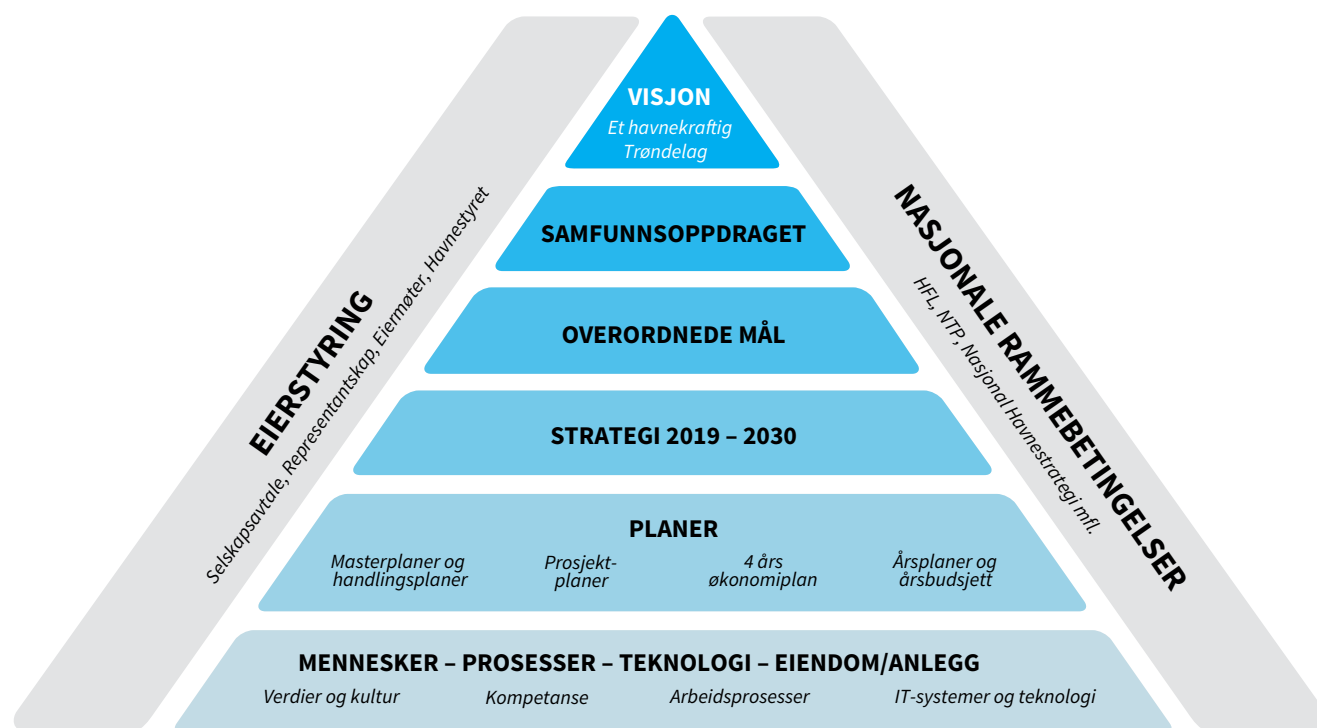
HMS skal alltid være vår høyeste prioritet. Å stoppe utrygt arbeid eller andre farlige situasjoner er alles rett og plikt.

Vi tar vare på hverandre og jobber systematisk for å forebygge uønskede hendelser, personskader og materielle skader, samtidig som vi tar vare på miljøet.

Plan- og virksomhetsmodell

Eierne av Trondheim Havn utøver sin overordnede eierstyring gjennom havnestyret, som er utnevnt av representantskapet. Eierstyringen er basert på Selskapsavtalen. Overordnede nasjonale rammebetingelser og føringer ligger til grunn, herunder Lov om Havner og Farvann (HFL), ulike forskrifter, Nasjonal Havnestrategi, Nasjonal Transportplan (NTP) mfl. Selskapets visjon, samfunnsoppdrag og overordnede mål danner grunnlaget for strategiplanen, som er havneselskapets øverste plandokument.

Strategiplanen legges til grunn ved utarbeidelse av alle øvrige planer i selskapet, herunder masterplaner, handlingsplaner, prosjektplaner, 4-års økonomiplan, årsbudsjett og årsplaner. Fundamentet for å lykkes er våre ansatte. Vår evne til å nå våre mål vil i stor grad avhenge av vår evne til å bygge en positiv prestasjonskultur basert på et felles verdigrunnlag, videreutvikle de ansattes kompetanse, sikre effektive og kvalitativt gode arbeidsprosesser, samt utnytte de mulighetene som IKT og annen relevant teknologi gir.

Plan- og virksomhetsmodell i Trondheim Havn.

Dette betyr at Trondheim Havn

- levendegjør og etterlever verdiene i hverdagen slik at de gjenspeiles i alt havna gjør
- utvikler en strategisk kompetanseplan og skaper gode læringsarenaer internt og eksternt
- samarbeider på tvers av lokasjoner, avdelinger og fagområder
- vektlegger åpenhet og involvering både internt og eksternt
- kjennetegnes som havnekraftig

HAVNEKRAFT

ØKT GODSTRANSPORT PÅ SJØ

Over 80 % av alle importerte og eksporterte varer fraktes sjøveien til og fra Norge. Innenlands godstransport preges i økende grad av tungtransport på vei. Vareeiere og transportkjøpere velger den mest konkurranse-dyktige transportformen totalt sett. Faktorer som pris, volum, frekvens, transporttid, pålitelighet, miljø og sikkerhet har betydning for valget.

Overføring av gods fra vei til sjø og jernbane er et viktig internasjonalt mål for å redusere klimagassutslipp fra tungtransport. EU har vedtatt at 30 % av godset som fraktes på vei over 300 km, skal overføres til sjø og jernbane innen 2030, og 50 % innen 2050. Norge har fulgt opp med tilsvarende nasjonale mål. Nasjonal Transportplan (NTP 2018–2029) anslår samtidig nesten en dobling av godsmengden i Norge innen 2040. Kun 30 % av godsveksten vil komme på sjø og bane, mens 70 % av godsveksten vil tilfalle tungtransport på veiene dersom tiltak ikke iverksettes. Det betyr at vi kan vente en dobling av dagens tungtransport på vei. Med tanke på klimagassutslipp, trafiksikkerhet, kapasitet på veinettet, veislitasje og vedlikeholdskostnader mangler dette bærekraft.

Omlasting og veitransport mellom bedriftene og havna gjør det i dag ofte økonomisk ulønnsomt å velge sjøtransport. I vår egen region

hvor 80 % av sjøveis gods er industri- og bulkgoods, er tilrettelegging av havne- og næringsarealer derfor en forutsetning for å beholde dagens godsvolum og øke fremtidig godstransport på sjø. For å sikre et godt og miljøvennlig transportnettverk i regionen må Trondheim Havn tilrettelegge for attraktive og tilstrekkelig store arealer for næringslivet og industrien, samt effektiv havneinfrastruktur med god tilknytning til veinettet og om mulig jernbane.

I tillegg til å ha stor industriaktivitet er Midt-Norge en av landets største sjømatregioner, og sjømatnæringen skaper store lokale og regionale ringvirkninger. Årlig produseres over 400 000 tonn sjømat som transporteres ut av vår region ved anslagsvis 25 000 vogntogturer på veiene. Sjømatnæringens mål er å doble sjømatproduksjonen innen 2030 og femdoble den innen 2050. Det vil ikke være bærekraftig om denne veksten skal transporteres på vei. Sjøtransport av sjømat blir et viktig grep. Dette er bakgrunnen for etableringen av Kysthavnalliansen hvor regionens fire havneselskap, på vegne av 31 kommuner og 3 fylkeskommuner, samarbeider om å finne attraktive og kostnadseffektive sjøtransportløsninger som dekker sjømatnæringens transportbehov.

Mål 2030

Øke totalt godsvolum over kai med 85 % innen 2030 – fra 2,7 til 5,0 mill tonn – fordelt på:

Bulklast, kalk:

160 % vekst
(til 2,6 mill tonn)

Bulklast (våt/tørr) annen:

30 % vekst
(til 1,4 mill tonn)

Stykkegods/container/RoRo:

70 % vekst
(til 1,0 mill tonn)

Strategi – Trondheim Havn skal

- gjennomføre målrettet markedsføring av sjøtransport og havnetilbud til eksisterende og nye kunder
- arrangere gode møtepunkt og fremme dialogen mellom vareeiere, rederi, speditører og havna
- samhandle tett med rederi og speditører for å utvikle gode forretningsmodeller
- utvikle attraktive havnearealer og infrastruktur for industri og næringsliv som har behov for sjøtransport
- være pådriver for sjøtransport av sjømat til kontinentet
- styrke sjøtransportens fleksibilitet og frekvens ved å bidra til etablering av nye linjetilbud til kontinentet
- bidra til å styrke havnenes rammevilkår og konkurranseevne gjennom regionalt og nasjonalt havnesamarbeid
- øke konkurranseevnen gjennom reduserte kostnader, økt effektivitet og økt verdi for kundene

HAVNEKRAFT

BÆREKRAFTIG VEKST I CRUISE

Det anslås at det globale cruisemarkedet vil vokse fra dagens 26 millioner passasjerer til 40 millioner passasjerer i 2027. Norges andel av dette utgjør 2,9 % med 3 millioner dagsbesøk i 2018. Bergen var i 2018 den største cruisehavna i landet med 332 skipsanløp og 659 000 cruiseturister. Trondheim hadde til sammenlikning 85 skipsanløp og 150 000 cruiseturister, og var med det den 12. største destinasjonen i Norge. Prognosene videre tilsier samtidig at vi kan forvente 100 skipsanløp og 190 000 cruiseturister til Trondheim i 2020. Cruise-ambisjonene fastsettes i en dialog mellom kommunene og havna og i samråd med næringsaktørene og destinasjonsselskapene.

Cruiseturismen skaper betydelige positive ringvirkninger. Cruiseaktiviteten bidrar til å markedsføre Trondheim og Trøndelagsregionen internasjonalt som reisemål, og har stor økonomisk betydning for lokalt næringsliv. Siden 1995 har Trondheim tatt imot mer enn 1,2 millioner cruiseturister og anslagsvis 3 millioner turister med

Kystruten. Det anslås at de direkte økonomiske ringvirkningene av cruisetrafikken i Trondheim genererte 120 millioner kroner for 2018. Da er ikke ringvirkningene fra Kystruten med sine årlige 730 anløp og 230 000 passasjerer inkludert.

Men dagens cruiseskipsfart er ikke bærekraftig. CO₂-utslipp fra cruiseskip står årlig for 5,8 % av de totale utslippene fra skipsfart i Norge, og anslagsvis 15 % av CO₂-utslippene fra den samlede skipstrafikken i Trondheim. EU, IMO og Norge har besluttet å redusere utslippene fra skipsfarten med 50 % innen 2030. I desember 2018 signerte 13 norske byer og cruisehavner, deriblant Trondheim kommune, en viljeserklæring med 14 tiltak for å redusere de negative virkningene av cruiseskip på miljøet. Trondheim Havn legger Trondheim kommunes miljøplan «Kommunedelplan: Energi og klima 2017–2030» til grunn for videre arbeid med cruisenæringen, med mål om å bli en utslippsfri virksomhet og havn innen 2030.

Mål 2030

- Bærekraftig vekst i cruisetrafikken
- Landstrøm til Kystruten senest innen 2021
- Landstrøm til cruiseskip i Trondheim innen 2025
- Styrke Trondheim og Trøndelag som cruisedestinasjon

Strategi – Trondheim Havn skal

- fastsette ambisjonsnivå og detaljerte mål for cruiseaktivitet i samråd med aktuelle eierkommuner
- utrede fremtidig behov, løsninger og finansiering av arealutvikling, infrastruktur, landstrøm og cruiseterminal i sammenheng med overordnet masterplan for havneområdene i Trondheim
- fremme forretningsutvikling innen tjenestetilbudet til cruiseskipene i tråd med rederienes behov
- bidra til å styrke Trøndelag som destinasjon gjennom aktiv deltagelse i Trondheim Cruise Network Mid-Norway

HAVNEKRAFT

GRØNNERE HAVN

I løpet av de neste 10–15 årene må verden foreta gjennomgripende endringer for å begrense de menneskeskapte klimaendringene. FNs klimapanel har konkludert med at den globale oppvarmingen må begrenses ned mot en og en halv grad for å unngå store og uopp-rettelige konsekvenser for jorda. Verdens utslipp av klimagasser må halveres innen 2030, og EU og Norge har vedtatt omfattende tiltak for å realisere målet.

Norge har sluttet seg til EUs tiltak og skal redusere sine CO₂-utslipp med 45 % innen 2030. Det er særlig transportsektoren som må ta grep med en halvering av dagens utslipp. Persontrafikkveksten i byene skal skje til fots, med sykkel eller kollektivt, mens det stilles krav om at alle nye personbiler og lokalbusser skal være utslippsfrie innen 2025. Også næringstransporten må bidra. 75 % av nye langdistansebusser og 50 % av nye lastebiler skal være utslippsfrie i 2030, mens 30 % av flydrivstoffet skal være biodrivstoff innen samme år. Innen sjøtransport er helelektrifisering av landets fergesamband og hydrogen som drivstoff for passasjerskip viktige grep for å redusere utslipp.

Å overføre gods fra vei til sjø og bane er også et av de nødvendige tiltakene for å nå utslippsmålene. Innen 2030 skal 30 % av gods som i dag fraktes på veistrek over 300 km, flyttes til sjø og jernbane. Dersom sjøveien skal være attraktiv også i 2030, må skipsfarten og havnedriften være bærekraftig. Trondheim kommune har vedtatt å redusere klimagassutslippene med 80 % innen 2030, og flere andre eierkommuner er i ferd med å fastsette ambisiøse miljømål.

Som Miljøfyrtårn-bedrift står miljø og bærekraft sentralt for Trondheim Havn. Vi skal tilrettelegge for skipsfarten og industriens behov for grønn energi og bærekraftig infrastruktur ved havna. Dette vil bidra til at vi når målene om godsoverføring fra vei til sjø og tilrettelegge for en mer miljøvennlig skipsfart. Dette gjelder ikke bare reduserte klimautslipp, men også andre negative virkninger på mennesker og miljøet som vi som havneselskap kan påvirke. Dette innebærer å redusere helseskadelige partikkelutslipp, redusere utslipp av urensset svart-/gråvann, redusere støypenger for nærmiljøet, forbedre sortering og håndtering av avfall og redusere utslipp av plast i sjøen.

Mål 2030

- Nullutslippvirksomhet knyttet til havnas egne utslipp
- Utslippsfri havn med landstrøm i alle havner, gitt markedets behov
- Minimere støypenger for nærmiljøene til havnene

Strategi – Trondheim Havn skal

- foreta miljøvurderinger som en integrert del av alle planer og beslutningsprosesser for å minimere negative konsekvenser
- etablere forretningsmodell for landstrøm og utslippsfri energi
- aktivt arbeide for å få støtte til landsstrømsatsning og andre relevante prosjekter.
- kartlegge og følge opp alle klimautslipp fra havnevirksomheten
- styrke miljøkompetansen i organisasjonen
- samarbeide med andre havner og aktører for kunnskapsutvikling og standardisering
- prioritere og økonomisk belønne kunder med en miljøvennlig profil

HAVNEUTVIKLING

Deler av infrastrukturen til Trondheim Havn er svært gammel og har variabel tilstand og funksjon. Dette er en hovedutfordring. Flere kaier og bygg er klassifisert som sanerbare, og oppgraderingsbehovet og det samlede vedlikeholdsetterslepet er betydelig større enn hva havna i dag evner å realisere. Betydelige investeringer må til for å oppgradere eller fornye deler av havneinfrastrukturen til en tilfredsstillende standard. Trondheim Havn må avklare fremtidig havneaktivitet på de ulike områdene før større investeringer kan gjennomføres. Dette sikrer gode vedlikeholds- og investeringsbeslutninger.

Gjennom et systematisk og kostnadseffektivt vedlikehold opprettholdes tilstand, HMS-krav og funksjonsevne på kaier, bygg og anlegg. Sentrale elementer i selskapets vedlikeholdsstyring er å fastsette mål, utarbeide vedlikeholdsprogram, planlegge, gjennomføre, rapportere og analysere som grunnlag for systematisk forbedringsarbeid. I Trondheim Havn er drift, vedlikehold og eiendomsforvaltning en del av kjerneaktiviteten og skal kjennetegnes av kompetente ansatte, gode IT-systemer og

gode arbeidsprosesser. Effektiv arealutnyttelse, gode beslutningsunderlag, kostnadseffektiv forvaltning, kontraktstyring og målrettet arbeid med å utvikle eiendommenes kvaliteter og verdier er sentralt i eiendomsforvaltningen. Trondheim Havn skal drive en profesjonell eiendomsforvaltning som sørger for at alle lovpålagte krav oppfylles, og at eiendomskapitalen forvaltes på best mulig måte og tjener fornøyde kunder.

Trondheim Havns eiendommer, kaier, bygg og annen havneinfrastruktur:

- Havneareal: 1 820 000 m²
- Kaier: 8 000 meter
- Bygg: 70 bygg / 120 000 m²
- Havnekraner: 4 stk.
- Kjøretøy/maskiner: 31 stk.
- Båter/lekter/pælelekter: 12 stk.

Mål 2030

- Eiendommenes funksjonelle og økonomiske potensial er kartlagt og utnyttet. Bygg har en utleiegrad på 90 %
- Det drives systematisk bevarende vedlikehold
- Alle kaier, bygg og anlegg som skal videreføres, er tilstandsanalysert og dokumentert
- Ambisjonsnivå for tilstand er fastsatt, og system for planlegging, styring, prioritering og dokumentasjon av tiltak er etablert og følges opp. Vedlikeholdsetterslep er tatt inn
- På kort sikt verdiutvikle og avhende ukurante havnearealer, samt erverve egnede eksisterende tilleggsarealer
- Utviklingsprosjekter er igangsatt for å realisere nye havnearealer og infrastruktur nødvendig for å møte behovene på kort, mellomlang og lang sikt

Strategi – Trondheim Havn skal

- utvikle prosjekter, prosjektere, modne og om mulig realisere større havneutviklingsprosjekter
- sørge for at fremtidig utvikling av havnene tar hensyn til havstigningsproblematikken
- verdiutvikle og avhende mindre areal som i fremtiden ikke er egnet til havn, og erverve eksisterende godt egnede arealer i tilknytning til våre havner
- verdiutvikle og avhende Nyhavna i Trondheim i tråd med HFL og frigjøre kapital til større utviklingsprosjekter
- innføre standard metode for tilstandsanalyser, samt gjennomføre analyser på kaier, bygg og anlegg som skal beholdes
- avklare ambisjonsnivå på bakgrunn av tilstand og utarbeide langsiktige planer
- gjennomføre lønnsomhetsanalyser, effektivisere virksomheten og utvikle nye lønnsomme tjenester i tråd med kundenes behov
- utvikle metodikk og verktøy for styring og gjennomføring av prosjekter

UTVIKLINGSPROSJEKTER

Trondheim Havn har få ledige havne- og næringsarealer i dag og mangler arealreserver for fremtiden. Vi må derfor arbeide kontinuerlig med å utrede og prosjektere ulike arealutviklingsmuligheter. Et langsiktig perspektiv på minimum 30 år må legges til grunn for å kunne møte næringslivets behov for arealer i nærhet til kaianlegg også i fremtiden.

Hvilke prosjekter som velges igangsatt, samt tidspunkt for gjennomføring og prioritering mellom ulike prosjekter, vil være avhengig blant annet av løpende vurderinger knyttet til markedsbehov, kostnader, risiko, lønnsomhet og HMS-hensyn. Større investeringer skal vedtas av Havnestyret og selskapets representantskap før igangsettelse.

Namsos

Trondheim Havn eier i dag arealer i Namsos sentrum som ikke er egnet for fremtidens havnevirksomhet. Samtidig eier Trondheim Havn to nyere industrikaier på det tidligere Siva-området på Spillumsøra (300 dekar). Her eier havnen derimot lite næringsareal bak kaiene. I forbindelse med Namsos kommunes nye sentrumsplan har Trondheim Havn igangsatt arbeid med å verdiutvikle og om mulig avhende arealene i sentrum, og erverve eller utvikle næringsareal i forbindelse med kaiene på Spillum. I tillegg eier Trondheim Havn Kiskaia og et eksisterende bakareal på 28 dekar som vi ønsker å videreutvikle til havneformål.

Verdal

Industriparken på Ørin er en av landets største med sine 165 bedrifter. Her er også Trondheim Havn Verdal lokalisert. Mangel på areal er bakgrunnen for at Trondheim Havn i samarbeid med Verdal kommune har startet forprosjektering av en mulig fremtidig utvikling av 250 dekar næringsareal på Ørin Nord, som er ferdig regulert for dette formålet. Samtidig har vi igangsatt et av våre største investeringsprosjekt noensinne; en utvidelse av utlastingsområde for kalkstein på havna.

Stjørdal

Stjørdal kommune har signalisert ønske om mulig annen bruk av Sutterø, hvor Stjørdal havn er lokalisert i dag. Dagens havneaktiviteter må da ivaretas på en annen lokalitet. Trondheim Havn har igangsatt utredninger knyttet til en mulig ny industrihavn på Langstein. Bakgrunnen for dette arbeidet er utbyggingen av ny firefelts E6 fra Ranheim til Åsen med to nye tunneløp gjennom Forbordsfjellet. Veiprojektet har oppstart i 2019 og vil gi betydelige overskuddsmasser som utredes utfyllt i sjø på Langstein. Det er i dag stor usikkerhet knyttet til om prosjektet er teknisk gjennomførbart, og om Trondheim Havn skal ha en rolle i prosjektet.

Trondheim

Havneaktivitet planlegges videreført i Ila, på Brattøra, Pir I, Pir II og Transittkaia. Det vil bli igangsatt arbeid med masterplaner som skal gi svar på hvilken type havneaktivitet som skal drives hvor på disse områdene. Nyhavna og Vestre kanalhavn er utpekt som mulige områder for omdisponering til byutvikling. På lengre sikt vil en slik omdisponering frigjøre nødvendig havnekapital for å realisere større havneutviklingsprosjekter i Trondheim og regionen forøvrig. Dette vil kunne bidra vesentlig til å styrke sjøtransporten og havnetilbudet til næringslivet i regionen i fremtiden.

Orkanger

Industriområdet på Grønøra vokser og er et av Trøndelagregionens største industriområder. Trondheim Havn har en betydelig aktivitet i dag på Grønøra Øst, men mangler nødvendig areal for å forbedre HMS-situasjonen og videreutvikle dagens havneaktivitet. Arbeid er igangsatt for å vurdere både utvidelse og erverv av tilleggsareal. Samtidig har Trondheim Havn de siste årene jobbet med regulering av 130 dekar i sjøen ved utfylling på Grønøra Vest. Dette er nødvendige areal for at havna og industrien skal kunne videreutvikles. Reguleringsforslaget for dette området oversendes Orkdal kommune i 2019 for sluttbehandling.

HAVNEKRAFT

TEKNOLOGI OG DIGITALISERING

Den teknologiske utviklingen skjer raskere enn noen gang og representerer et helt nytt mulighetsrom for transport- og logistikksektoren. Autonome løsninger har stort potensial for å endre transportsystemer, operasjoner og forretningsmodeller. Autonome skip vil gi økt sikkerhet, høyere effektivitet i skipsfarten, reduserte kostnader og store miljøbesparelser, noe som øker sjøtransportens konkurranseevne og vil bidra til økt overføring av gods fra vei til sjø.

Norge har en ledende rolle innen autonomisering av skipsfarten. I 2016 ble Trondheimsfjorden etablert som verdens første testområde for autonome fartøy; siden er det også etablert testområder utenfor Horten og Ålesund. I tillegg til uttesting av ny teknologi vil erfaringene fra denne testaktiviteten danne grunnlag for myndighetenes videre arbeid med regelverk, tjenester og infrastruktur. Det er ventet at IMO og Sjøfartsdirektoratet vil ha regelverk for autonome skipsoperasjoner klart innen 2023. Teknologien vil i første rekke være best egnet for nærskipsfarten, og autonomisering vil skje gradvis over mange år. Havnene vil bli berørt av denne utviklingen.

Verdens shipping- og forsyningskjeder er samtidig i ferd med å bli integrerte og digitaliserte. Økt digitalisering har potensial i seg til en radikal reduksjon av kostnadene i de globale forsyningskjedene, øke effektiviteten, øke gjennomløpshastigheten på godset og øke kvaliteten i hele sjøtransportnettverket. På en rekke områder vil

digitaliseringen påvirke havnene og samhandlingen, både internt og eksternt. Et globalt eksempel på denne digitaliseringen er logistikkselskapet Maersk som i partnerskap med IBM har investert milliardbeløp i en ny global digital handelsportal kalt TradeLens. Basert på blockchain-teknologi knytter denne portalen vareeiere, shippingaktører, rederier, speditører, havner, tollmyndigheter og andre sammen i en sømløs og digital verdikjede.

Elektrifiseringen av maritim sektor har allerede startet med den helelektriske fergen Ampere, samt flere elektrisk hybride ferger. Innen 2021 vil 60 bilferger i Norge være elektriske. Målet for 2030 er at alle ferger skal være utslippsfrie. Deler av godstrafikken forventes også å bli elektrifisert. Et eksempel er bulkskipet Hagland Energy, som bygges om til elektrisk hybridskip. Landstrøm er en del av denne elektrifiseringen og innføres nå i stor skala flere steder langs kysten, inklusiv landstrøm til cruiseskip. Også andre energibærere som biogass og hydrogen vil bli viktige for skipsfarten i årene fremover.

For Trondheim Havn vil denne utviklingen være krevende, men den vil også gi muligheter til nye samarbeid og nye forretningsmodeller. I samarbeid med Trondheim kommune, Trøndelag fylkeskommune, Trønder Energi, Fornybarklyngen og kunnskapsmiljøene på Sintef og NTNU, vil havna i Trondheim kunne utvikles til å bli en energi-hub.

Mål 2030

- Tilrettelegge for forsyning av utslippsfri energi til skip i tråd med markedets behov
- Tilrettelegge for autonome skipsoperasjoner i tråd med næringens behov
- Fullstendig digital samhandling med vareeiere, rederi, speditører, eiere og myndigheter
- Effektivisere og forbedre arbeidsprosesser og samhandling ved innføring av digitale løsninger

Strategi – Trondheim Havn skal

- utrede og utvikle nye forretningsmodeller knyttet til forsyning av utslippsfri energi i havnen
- styrke egen kompetanse innen teknologi og digitalisering
- etablere nye digitale løsninger som forenkler og effektiviserer egne arbeidsprosesser
- styrke samarbeidet med øvrige havner for økt standardisering
- bidra til behovsdrevet samarbeid med kunnskapsmiljøer og næringslivet innen utvalgte teknologiområder som er relevante for maritim sektor og havnevirksomheten

Trondheim Havn
– et havnekræftig Trøndelag

PB 1234 Torgarden | N-7462 Trondheim

Tlf: 73 99 17 00 | Fax: 73 99 17 17

E-post: firmapost@trondheimhavn.no

trondheimhavn.no

Følg oss også på:

[facebook](#) | [twitter](#) | [flickr](#)

Trykt på miljøvennlig papir

VÅRE EIERKOMMUNER

NAMSOS

STEINKJER

VERRAN

INDERØY

VERDAL

LEVANGER

FROSTA

INDRE FOSEN

STJØRDAL

MALVIK

TRONDHEIM

ORKDAL

FRØYA